1841.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 18 MEI.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 12 *Mei.* In de *North Devon Chronicle*, dagblad van Londen, leest men het volgende:

Gisteren heeft in de City eene groote sensatie geheerscht ten gevolge van de tijding dat de stoomboot *President* in de W. I. eilanden (Barbados) in eenen geheel ontramponeerden toestand, maar met deszelfs ekwipaadje en passagiers allen behouden, is aangekomen. Wij hebben ons gerigt tot den heer *C. Gordon*, regterlijk beambte van het Graafschap Exeter, aan wien men zeide, dat deze tijding in eenen brief van Barbados was toegekomen. De heer *Gordon* heeft ons geantwoord, dat hij van zijnen zoon, wonende te Ottery, eenen brief van den bisschop van Barbados heeft ontvangen, meldende, dat de *President* in den boven vermelden staat bij gezegde eilanden was aangekomen. Ondanks al het onwaarschijnlijke van dit berigt, hopen wij echter dat hetzelve zich binnen eenige dagen zal kunnen bevestigen.

MANCHESTER, *den* 11 *Mei.* Een schip, dat dezen morgen van West-Indien gekomen is, brengt het narigt, dat de Amerikaansche stoomboot, *de President*, zonder kompas, machine en zeil drijvende gevonden en in een der West-Indische eilanden binnengebragt is. Men wacht met ongeduld de nadere bijzonderheden.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 11 *Mei.* Gisteren en heden hebben, gelijk wij aangekondigd hadden, de Pairs, als geregtshof en met gesloten deuren vergaderd, zich met de zaak van *Darmès* bezig gehouden. Het rapport, door de commissie in die zaak opgemaakt, is bij monde van den Baron *Girod* (de l'Ain) uitgebragt geworden en vervolgens ook in onze dagbladen verschenen. Het is een zeer uitvoerig stuk, dat niet minder dan 95 bladz. in 4to formaat beslaat. Behalve *Darmès* zijn er nog tien beschuldigden, doch over het algemeen zijn de bezwaren tegen hen van zoo gering gewigt, dat reeds heden het hof verklaard heeft, dat tegen acht derzelve geen grond van regtsvervolging bestond. De twee, die nevens *Darmès* teregt zullen staan, zijn *Duclos* en *Considère*; laatstgemelde, die een kassiersknecht is, was reeds in eene vroegere zamenzwering gewikkeld geweest en krachtens de amnestie bevrijd geworden. Men denkt dat morgen de akte van beschuldiging aan het overgebleven drietal gesignificeerd zal worden. De wet geeft hun vijftien dagen tijd om zich van advocaten te voorzien en hunne verdediging voor te bereiden; derhalve rekent men dat het eigenlijke geding niet voor den 25 dezer maand zal kunnen beginnen. Gedurende de instructie en hoezeer dit voorloopig onderzoek niet minder dan zes maanden geduurd heeft, was het striktst geheim in acht genomen, zoo dat zelfs het getal der aangeklaagden niet bekend was en eerst Zondag ll. eenige bijzonderheden begonnen uit te lekken; men wil dat de leden der commissie zich bij eede verbonden hadden, niets, zelfs niet aan hunne naauwste vrienden, mede te deelen. Thans meent men te weten, dat *Darmès* in de eerste acht dagen zeer onhandelbaar scheen, doch dat hij, ware kracht van geest missende, nadernand velerlei bekentenissen heeft afgelegd.

De jongste van Algiers ontvangene brieven, die tot den 4 dezer loopen, doen zien, dat er bij de tegenwoordige expeditie weder gebeurd is, wat bij vroegere heeft plaats gehad, te weten dat, terwijl de hoofdmagt onzer troepen in de binnenlanden doordringt, talrijke benden Arabieren Algiers zelf omsingelen en de stad als geblokkeerd houden. De stoombooten, die in de haven lagen, hebben zoodanig post gevat, dat zij de nadering der stad aan de zeezijde, zoo verten minste als hun geschut de kust bestrijken kan, verdedigen. De vijand is zoo nabij en zoo sterk, dat van 50 man, die het garnizoen van een der blokhuizen in den Setif uitmaakten en eene verkenning hadden willen doen, slechts vijf ontkomen zijn; negen en veertig dier kleine bezetting zijn gesneuveld.

Brieven uit St. Thomas, van den 6 April, zeggen dat de kleine stad St. John op het eiland Antigna zoo goed als geheel is afgebrand; 300 huizen zijn vernield en de schade wordt op verscheiden millioenen begroot.

Brieven van den 4den uit Madrid behelzen, dat tegen den 8sten de benoeming van het regentschap verwacht wordt. Een der gronden voor de nog altijd stand houdende meening, dat het gevoelen der unitarissen zal zegevieren, is dat de kandidaten, welke de andere partij in het driemanschap had willen brengen, geweigerd hebben nevens *Espartero* in hetzelve te treden, en zonder dezen schijnt men geen regentschap te kunnen daarstellen.

Van den 12*den.* Per telegraaf is alhier de belangrijke, ofschoon niet geheel onverwachte tijding ontvangen, dat de Spaansche Cortès, in hunne vereenigde zitting van den 8 dezer, tot de benoeming van slechts één Regent besloten en den generaal *Espartero* tot die waardigheid verkozen hebben. Het eerste is met honderd drie en vijftig tegen honderd zes en dertig, het laatste met honderd negen en zeventig tegen honderd en elf stemmen beslist. De heer *Arguelles* heeft honderd en drie stemmen op zich vereenigd, de acht overige waren verdeeld, en de meerderheid ten voordeele van *Espartero* is alzoo nog grooter geweest dan over het algemeen vermoed was. Die Veldheer zou, alvorens tot stemming werd overgegaan, bij herhaling verklaard hebben, liever een ander tot eenigen Regent benoemd te zien, dan zelf deel aan een drieledig Regentschap te willen nemen. Men acht den afloop der zaak gunstig voor de uitzigten van Spanje. Denkelijk zullen de heeren *Gonzalez* en *Olazaga* leden van het nieuwe Ministerie worden.

Eergisteren is te Havre de paketboot *la Ville de Lyon* aangekomen, en met dezelve heeft men het berigt van een afgrijselijk voorval ontvangen, hetwelk in de vorige maand op zee tusschen Noord-Amerika en Engeland gebeurd is. Den 19 April stootte het Amerikaansche schip *William Brown*, hetgeen met 65 passagiers, behalve het bootsvolk aan boord, van Liverpool naar Philadelphia stevende, zoo plotseling en zoo geweldig tegen een drijvend ijsveld, dat het vaartuig oogenblikkelijk zonk. Men had nog slechts even den tijd om zich in de sloepen te werpen. De grootste ontving, nevens den stuurman en 8 matrozen, 33 passagiers, de kleinere den kapitein, eene vrouw, welke als passagier de reis deed, en 7 man van het scheepsvolk; al wat verder aan boord was zonk met het schip. Twee dagen daarna ontmoette de groote boot het Amerikaansche schip *Crescent*, hetwelk den 2 Mei de 8 matrozen op de *Ville de Lyon* heeft overgezet. Tot zoo verre is het geval wel eene zeer beklagenswaardige, maar echter gewone schipbreuk; doch het afgrijselijkste der zaak volgt nu: De 8 matrozen, voor den Amerikaanschen consul te Havre gebragt en door denzelven ondervraagd, hebben verklaard dat wel is waar 33 passagiers zich aan boord der sloep begeven hadden, maar dat de *Crescent* er slechts 17 heeft opgenomen. Wat was er van de overigen geworden? Zie hier wat men uit de bekentenis der matrozen reeds te weten is gekomen, wier verklaring overigens nog de bevestiging der passagiers verwacht, welke de mede naar Havre bestemde *Crescent* eerstdaags aldaar moet aanbrengen: Toen de sloep, die door de menigte overkropt en ter naauwernood van eenige benoodigdheden voorzien was, zich twee dagen in zee bevonden had, maakte wanhoop zich van de aan boord zijnden meester en er gebeurde iets soortgelijks als onder de schipbreukelingen van ons fregat *Medusa.* Het bootsvolk viel over de passagiers heen en, hetzij door razernij hetzij uit besef van uitersten nood, wierp het een deel dier ongelukkigen in de golven. De vreesselijkste tooneelen moeten hierbij voorgevallen zijn. Eene vrouw was het eerste slagtoffer; een kindje, dat men reeds aangegrepen had, smeekte vruchteloos, slechts zoo veel tijd te mogen hebben, dat het zijn gebedje spreken kon. Eerst toen er zestien menschen over boord geworpen waren, hield het moorden op. Een uur daarna ontmoette men de *Crescent.*

BELGIE.

BRUSSEL, *den* 14 *Mei.* De schaking der infante *Isabella* is thans het onderwerp van alle gesprekken. Onze dagbladen zijn dienaangaande wel onderrigt. Zie hier het verhaal van dit zonderlinge schandaleuse voorval:

Een Poolsche graaf, de heer *Gerofski*, heeft de Prinses *Isabella Ferdinanda*, dochter van den infant Don *Francisco de Paula*, oom der jonge Koningin van Spanje, en thans te Parijs zijn verblijf houdende, geschaakt. De heer *Gerofski* en de jeugdige Prinses vergezeld van eenen enkelen bediende, hebben Parijs verlaten en den weg naar Belgie genomen.

Naauwelijks was hun vertrek bekend, of de telegraaf speelde in alle rigtingen en de policie zocht het spoor der vlugtelingen. De Belgische policie was onderrigt en stond op den uitkijk, en door hare zorgen zijn de graaf *Gerofski* en de Infante gisteren te Namen gearresteerd geworden. Zij waren Maandag in die stad aangekomen en aan het hôtel d'Harscamp afgestapt. Hun rijtuig was op weg gebroken en dit had reparatien noodzakelijk gemaakt, die meer dan 24 uren hebben geduurd. Deze omstandigheid is het, welke tot hunne arrestatie aanleiding heeft gegeven, want anders zouden zij den tijd gehad hebben over Belgisch grondgebied te komen alvorens ontdekt te zijn.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 12 *Mei.* Men verneemt, dat de heer *S. Dedel*, 's Konings zaakgelastigde te Londen, is benoemd tot Grootkruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw. — Aanstaanden Zondag wordt alhier verwacht Monsignore *Capaccini.*

Z. M. heeft Jhr. Mr. *F. de Kock* benoemd tot amanuensis der commissie tot herziening der Indische wetboeken, ter vervanging van Mr. *Umbgrove.*

Men verzekert dat Z. M. den baron *Schimmelpenninck van der Oye*, die steeds als aanstaand minister van binnenlandsche zaken wordt benoemd, verheven heeft tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Men spreekt er veel van, dat ook eenige andere ministers weldra hun ontslag zouden vragen.

Z. M. heeft benoemd: tot hoofd-inspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen in de provincie Gelderland, *J. H. de Ranitz*, thans arrondissements-inspecteur te Winschoten; tot arrondissements-inspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Winschoten, *A. J. Metzlar*, thans controleur te Dordrecht; tot controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten te Dordrecht, *N. V. Duyl*, thans controleur te Arnhem; tot controleur enz. te Arnhem, *J. J. van Maas van Poortengen*, thans control. te Lobith; tot control. enz. te Lobith, *P. A. A. de Timmerman*, thans visiteur der in- en uitgaande regten te Rotterdam; tot control. enz. in de afd. van controle, residentie 's Gravendeel, *L. F. van Harrevelt*, thans controleur te Maassluis; tot control. te Maassluis, *W. G. M. van der Mee*, thans control. te Brielle; tot control. te Briele, *F. E. Richard de Bertin*, thans control. te Rotterdam; tot control. te Rotterdam, *G. J. M. van Doorn*, thans control. te Gorinchem; en tot control. te Gorinchem, *J. J. Olivier*, thans controleur te Oud-Beijerland.

Z. M. heeft benoemd: tot controleur aan het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Groningen, *R. van der Voort*, thans essayeur bij het kantoor van waarborg te 's Gravenhage.

Z. M. heeft den heer *O. J. Veth* eervol ontslagen als leeraar in de Engelsche en Oostersche talen aan de koninklijke militaire akademie te Breda.

Z. M. de Koning en verdere leden van het Koninklijk gezin hebben reeds bij herhaling de kermis bezocht en verschillende aankoopen op dezelve gedaan. De kermis is zeer levendig; zij trekt talrijke bezoekers en zal, vooral tegen het einde dezer week, indien het weder voortdurend zoo buitengemeen gunstig is, ongewoon druk en luisterrijk zijn. Het Cirque Olympique, het Theâtre van Keizl. Russische Pantomimisten van den heer *C. Lehman*, het Theâtre National van den heer *C. Fougeroux*, en de Salon des Variétés, zijn de voornaamste vereenigingen dezer kermis, alwaar de menigte zamenkomt, en alwaar men in alle opzigten de ijverigste pogingen aanwendt, om de goedkeuring en den bijval van het publiek weg te dragen.

Van den 14*den.* In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is voorlezing gedaan van een besluit des Konings, waarbij de Staatsraden *Borret* en *de Jonge van Campens-Nieuwland* gemagtigd worden om, bij de ongesteldheid van Z. Exc. den minister van justitie, tot verdediging op te treden van aan de orde zijnde voordragten nopens de regterlijke organisatie.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* heeft berigt ingezonden, dat hij door dringende omstandigheden, en de heer *Frets*, dat hij door den staat zijner gezondheid verhinderd wordt aan de werkzaamheden der vergadering deel te nemen.

De heeren *J. J. Brutel de la Rivière*, hoofdambtenaar te 's Gravenhage, en *E. L. Rengers*, agent van het domein te Leeuwarden, hebben zich bij requeste aan de Kamer gewend, om tot het lidmaatschap voor de Rekenkamer in aanmerking te komen.

De beraadslaging over het *eerste* ontwerp, betreffende de regterlijke organisatie van Zuid- en Noord-Holland wordt geopend.

De heeren *Junius van Hemert*, *van Rechteren*, *van Dam van Isselt*, *van Golstein*, *de Man*, *Repelaer*, *van Nes* en *Luzac* hebben de voordragt bestreden. Zij beschouwden het stelsel van een hof voor elk gewest als schadelijk voor grondige regtskennis, als strijdig met de belangen der justitie en der justiciabelen, en als verderfelijk voor de schatkist. Zij meenden dat de ondervinding de vroeger uitgedrukte vrees volkomen had gewettigd, dat de proces-manie door het bestaande stelsel zou worden aangewakkerd, de eenheid en gelijkheid van de toepassing der wetgeving zou verminderen; dat het beter was nu reeds dit stelsel te herzien, dan langen tijd nadat het ingeworteld zou zijn. Zij achtten de antwoorden der regering ten deze onvoldoende; zij verlangden geene onregtvaardigheid jegens Noord-Holland of Limburg te plegen, maar oordeelden dat het belang van gewesten of plaatsen hier niet gold, maar wel het algemeen belang; dat dit laatste de herziening van het bestaande vereischte.

De heeren *Hooft*, *van Panhuys*, *Modderman*, *Huydekoper*, *van der Gronden*, *Beelaerts* en *Michiels van Venduynen*, hebben voor de voordragt gesproken. — De vier eersgemelde leden wilden het stelsel van een hof voor elk gewest niet afwijzen; maar zij meenden dat, eens dat het bestond, men niet dan met rijper ondervinding tot eene herziening daarvan moest overgaan; dat het niet konde opgaan Noord-Holland en Limburg van een regtsgenot te versteken, hetwelk de overige gewesten, het kleinste niet uitgezonderd, bezaten; dat de statistieke opgaven nog niet volledig en officieel bekend waren; dat de bezuiniging niet aanzienlijk zou zijn, enz.

Vervolgens betoogt de heer *de Jonge*, dat wanneer de meerderheid voor het behoud der tegenwoordige wet gestemd is, men dan ook de billijkheid van het gedane voorstel erkennen moet. Er kunnen wel uitzonderingen gemaakt worden op den aangenomen regel, dat er in elk gewest een hof moet worden gevestigd; doch het zou onbillijk zijn, die uitzondering op Noord-Holland en Limburg toe te passen. Er kan geene enkele reden worden uitgedacht, om een Hof aan Noord-Holland te weigeren. De meerdere kosten, die daardoor zullen ontstaan, zullen niet zeer groot zijn, daar de Criminele Regtbank slechts met een paar leden zal behoeven te worden vermeerderd. De geheele verandering te dezen zal alzoo bestaan, dat het regtsgebied en de werkkring van het tegenwoordige Hof van Holland, tot de provincie Zuid-Holland zal worden beperkt, en dat de burgerlijke regtsgedingen van Noord-Holland in hooger beroep in Noord-Holland zelf zullen worden beregt. En wanneer er dan aan Noord-Holland een Hof zal worden verleend, dan is ook niets natuurlijker, dan dat Limburg alleen niet stiefmoederlijk worde behandeld, maar hetzelve ook een Hof erlange. Men behoort geene aanleiding te geven tot gegronde klagten van de zijde van dat gewest, en men behoort geene onbillijkheden jegens dat gewest te begaan.

De heer *de Jonge* beantwoordt nog een paar, gedurende de behandeling van dit wetsontwerp gemaakte aanmerkingen. In de eerste plaats verklaart hij, dat er bij de wetten van 22 December 1828, Staatsbladen no. 73 en 74, houdende indeeling der provincien Zuid- en Noord-Holland in regterlijke arrondissementen en kantons, eene behoorlijke grenslinie voor de regterlijke omschrijving van de beide gewesten is daargesteld. Ten tweede verdedigt de heer *de Jonge* het behoud van het getal en de bezoldiging der raadsheeren in het Hof van Zuid-Holland, en brengt, ten betooge van de noodzakelijkheid hiervan, bij, dat er in de hoven van Z. en N.-Holland twee Kamers zullen moeten bestaan. Voorts deelt hij mede, dat er bij het Hof van Holland, van 1° October 1838 tot 1° Januarij

1841 behandeld zijn: 183 civiele appellen, als uit Zuid-Holland 82 en uit Noord-Holland 101; 291 crimineele zaken en 160 correctioneele appellen; en bij de crimineele regtbank in Holland: 298 crimineele zaken, 169 correctioneele appellen en 7 appellen in zaken van belastingen; behalve het in staat van beschuldiging stellen, hetgeen altijd eene der kamers bezig houdt. Hieruit blijkt alzoo, dat de beide Hoven voldoende werk zullen hebben, en het getal raadsheeren niet te groot zal wezen.

De heeren *van Dam van Isselt* en *van Rechteren* hebben hierop verklaard, dat het hunne bedoeling geenszins was, om Noord-Holland en Limburg van een hof te versteken, maar alleen, om, door eene afstemming dezer wet, te toonen, dat men thans reeds op het stelsel, om in elk gewest een Hof te vestigen, wenschte terug te komen.

De heer *van Nes* beaamde dat gevoelen, maar deed tevens zien, op welk standpunt de Regering zich, ten aanzien van het aanhangige wets-ontwerp plaatste, waaruit dat lid de noodzakelijkheid afleidde, dat de Kamer aan de Regering de overtuiging gaf, dat zij wenschte, dat er op de wet der Regterlijke organisatie wierd teruggekomen.

De heer *Warin* zou voor de voordragt stemmen, niet omdat hij de instelling van een hof in elk gewest goedkeurde, hetgeen hem integendeel zeer mishaagde; hij hoopte, dat er op de bestaande wet in het vervolg zou worden teruggekomen, doch meende, dat het oogenblik daartoe ongeschikt was, omdat er nog zoo vele andere wetten daar te stellen of te herzien waren. In dien tusschentijd was het regtvaardig ook aan Noord-Holland en Limburg een Hof toe te kennen. Hij protesteerde tegen elke andere uitlegging, welke aan zijn toestemmend votum op deze wet mogt worden gegeven.

Ter stemming overgegaan zijnde, Is het ontwerp *aangenomen* met eene meerderheid van 37 tegen 15 stemmen.

Tegen hebben gestemd, de heeren: *van Rechteren*, *de Man*, *Gouverneur*, *van Goltstein*, *Wijnands*, *van Heioma*, *van Hemert*, *van Nes*, *Repelaer*, *van Dam van Isselt*, *Verwey-Mejan*, *de Backer*, *van Hoorn van Burgh*, *Luzac* en *Bruce*.

Vervolgens is het tweede ontwerp, tot de vestiging van een hof in Limburg, zonder beraadslaging, *aangenomen*, met eene meerderheid van 46 tegen 6 stemmen.

Van den 15den. Men verneemt dat Z. M. den generaal-majoor *Nepveu* belast heeft met eene zending naar Petersburg, om er namens Z. M. en Hoogstdeszelfs Huis, het Keizerlijk gezin van Rusland, met het gesloten huwelijk van den Grootvorst Troonopvolger, geluk te wenschen.

De heer *van Dam van Isselt*, lid van de Tweede Kamer, wordt genoemd als Gouverneur der provincie Gelderland, ter vervanging van den Baron *van Heeckeren tot Kell*, die zijn ontslag gevraagd en bekomen zou hebben.

AMSTERDAM, *den 13 Mei.* De algemeene vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde zal dit jaar plaats hebben te Lisse, op den 17 Junij aanstaande.

Tot een nieuw prijsonderwerp in de klasse der taalkunde, op die vergadering te kiezen, zijn voorgedragen de volgende:

1. Welke zijn de vereischten van eene goede en volledige spraakkunst der Nederlandsche taal? en in hoeverre kunnen eene of meerdere der voorhanden zijnde spraakkunsten geacht worden daaraan te voldoen?

2. Waarin voornamelijk bestaat de door *Bilderdijk* zoo stellig beweerde overeenkomst van het Nederduitsch met de oude Oostersche, inzonderheid Semitische talen. Heeft die overeenkomst, al of niet, haren grond in eene oorspronkelijke verwantschap en meer of min onmiddellijke afleiding van de eene taal uit de andere? En zoo ja, welke zijn daarvan de meest afdoende bewijzen?

3. Welke Nederlandsche dichters en prozaschrijvers, sedert de herstelling onzer taal- en letterkunde in het laatst der zestiende eeuw, verdienen, boven anderen, als bevoegde getuigen in het stuk der taalkunde te worden aangevoerd.

Tot leden der maatschappij zijn voorgesteld de heeren: *N. Beets*, theol. doct. en predikant te Heemstede; *P. T. L. Helvetius van den Bergh*, te Wijk bij Duurstede; *F. G. von Boddien*, kon. Hanov. geheim reger. raad te Aurich; Mr. *A. Brugmans*, advoc. en adjunct houtvester te Amsterdam; *S. A. Buddingh*, theol. doct. en pred. te Batavia; *S. Blaupot ten Cate*, pred. van de gemeente der Waterlandsche Doopsgezinden, te Zaandam; *J. David*, prof. aan de Cathol. Univers. te Leuven; *A. P. van Groningen*, pred. te Ridderkerk; *W. R.* baron *van Hoëvell*, theol. doct. en pred. te Batavia; *W. J. A. Jonckbloet*, ph. th. mag. litt. hum. doct. te 's Gravenhage; Mr. *J. M. de Kempenaer*, rijksadvoc., oud lid der Dubbele Tweede Kamer van de Staten-Generaal; *C. Luttenberg*, secretaris der stad Zwolle; Mr. *P. Meijer*, te Batavia, lid van het hoog geregtshof in Neerlands Indie; *H. J. Nassau*, ph. th. mag. litt. hum. doct. en rector te Assen; *E. F. Potgieter*, te Amsterdam; *P. F. X. de Ram*, rector van de Cathl. universiteit te Leuven, lid van de koninklijke akademie te Brussel, en vice-president der koninklijke Belgische commissie voor de geschiedenis; Mr. *J. H. van der Schaaff*, lid der criminele regtb. in Holland, te Amsterdam; Dr. *F. A. Snellaert*, te Gent; *K. S. Sijbrandi*, pred. der Doopsgezinden, te Haarlem.

Heden werd alhier gehouden de *Vijftiende* Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Genootschap: *Tot zedelijke verbetering der gevangenen*, onder Voorzitting van den heer Mr. *J. J. Uitwerf Sterling.*

Uit het *Zeventiende* verslag, opgemaakt door den *eersten Secretaris*, den heer *W. H. Warnsinck Bz.*, is gebleken, dat, gedurende het afgeloopen jaar, door de tusschenkomst van de Besturen der Afdeelingen, in de onderscheidene gevangenissen, 807 veroordeelden hebben gedeeld in het Godsdienstig Onderrigt; een getal van 585 zijn in het lezen, schrijven en rekenen geoefend, en aan 338 is eenige arbeid verschaft.

Het getal der jeugdige *veroordeelden* van beide sexen, beneden de 18 jaren, die, van de meer bejaarde gevangenen geheel afgescheiden, onafgebroken deelen in het School- en Godsdienstig onderwijs, van wege het Genootschap gegeven, beliep, op den 31 December jongstleden, 141.

480 Ontslagenen zijn, door het Genootschap, op onderscheidene wijzen, verzorgd geworden; een getal van 10 heeft zich deze gunst onwaardig betoond.

Het getal der Leden bedroeg, over het vorig jaar, 3513.

In deze vergadering zijn tot *Leden van verdienste* aangenomen de heeren: Senator *Harnier*, te Frankfort aan den Main; *G. M. Obermaijer*, inspecteur der centraal-gevangenis te Kaiserslautern; baron *von Wefeld*, ministeriaal raad, inspecteur der gevangenissen in Beijeren en directeur van de centraal-gevangenis te Munchen; professor *Mittermaijer*, te Heidelberg; *Charles Grellet*, te Geneve, en *Gabriel Delessert*, prefect van policie te Parijs.

GRONINGEN, *den 13 Mei.* De scheikundige prijsvraag, in Mei 1840 door de *Koninklijke academie van wetenschappen en fraaije letteren te Brussel* uitgeschreven, en door den heer *B. Verver*, kandidaat in de wiskunde, natuurlijke wijsbegeerte en geneeskunde alhier, zoo voldoende beantwoord, dat hij de eer der bekrooning heeft mogen wegdragen, is van den volgenden inhoud:

Het bepalen door proefnemingen, in hoeverre metallieke vergiften, zoo als wit rattekruid, in een bebouwd land bedolven, te gelijk tot alle deelen der planten doordringen, die daarin groeijen, en onder andere in de korrels van de graansoorten, ten einde te weten, of er voor het algemeen welzijn gevaar gelegen is in het voornoemd rattekruid en dergelijke vergiften te verspreiden in de akkers, om ongedierte te verdelgen.

LEEUWARDEN, *den 17 Mei.* Bij Arrest van het Provinciaal Geregtshof van den 3 Mei is bekrachtigd het Vonnis der Arrondissements Regtbank te Leeuwarden van 27 Maart ll., waarbij *Jacob Muller*, timmerman te Dokkum, ter zake van diefstal van een eiken plank, gepleegd in den nacht van 20 en 21 Februarij ll., was gecondemneerd tot eene gevangenzetting in een Huis van Corrrectie voor den tijd van een jaar; van welk Vonnis de veroordeelde had geappelleerd.

Bij Arrest van den 10 Mei werd *Ruurd Minnes IJsselstein*, Pikeur te Bolsward, beschuldigd van twee diefstallen van een schaap uit het land, toebehoorende aan Willem Haijes van der Werf, Boer te Bolsward, gepleegd in de maand December 1840, en van een Vriesch lam, behoorende aan Ulbe Durks Molenaar, Voerman te Bolsward, gepleegd in den nacht van 15 en 16 Januarij van dit jaar, vrijgesproken van de hem te laste gelegde beschuldiging en in vrijheid gesteld, als zijnde het door geen wettig bewijsmiddel gebleken, dat hij de beide genoemde misdaden of een derzelve had gepleegd en zijn schuld dus niet bewezen was.

De GEREGTELIJKE STATISTIEK VAN HET HOF VAN VRIESLAND van 1 October 1838 tot ultimo December 1840, levert de navolgende resultaten:

Van 1 October tot 31 December 1838 zijn behandeld 14 crimineele zaken; van 1 Januarij tot 31 December 1839, 45; van 1 Januarij tot 31 December 1840, 49; dus te zamen een getal van 108 zaken.

In deze zaken waren betrokken 123 Mannen, 21 Vrouwen en 6 Kinderen; te zamen 150 Personen. Van dezen zijn veroordeeld 108 Mannen, 17 Vrouwen, 4 Kinderen; vrijgesproken 12 Mannen, 5 Vrouwen, een Kind; weerspannig verklaard aan de Wet 2 Mannen. — De ouderdom dezer Personen was: beneden de 16 jaren 8; — van 16 tot 20 jaren 36; — van 21 tot 30, 57; — van 31 tot 40, 28; — van 41 tot 50, 15; van 51 tot 60, 6. Onder deze Personen was een Vreemdeling.

De aard der Misdaden bestond in 13 diefstallen gepleegd in herbergen of tapperijen, alwaar men ontvangen was; — 19 diefstallen jegens Meesters; — met braak, overklimming, bij nacht, in een bewoond huis 17; — bij nacht, door meer dan een persoon of in een bewoond huis 27; — door meer dan een persoon in bewoonde huizingen 3; — van vee uit de weide 16; — van te velde staande vruchten 3; — moedwillige verwonding, art. 309 der Strafwet, 3; — het toebrengen van slagen aan wettige ouders 2; — feitelijke wederspannigheid met bloedstorting of wapenen 1; — aanranding der eerbaarheid van jonge dochters 1; verkrachting 1; brandstichting 1; muntschennis 1; valschheid in publieke en onderhandsche geschriften 4, en medepligtigheid aan misdaden 6 — Wegens herhaling aan misdaad zijn veroordeeld 13 Personen.

De Veroordeelingen zijn geweest: Geeseling en Brandmerk 5; Geeseling 4; Tepronkstelling en Brandmerk 6; Tepronkstelling en 26; 41 Crimineele Gevangenisstraffen; met toepassing van art. 12 der Publicatie van 11 December 1813, 19 Crimineele Gevangenisstraffen; met toepassing van art. 209 van het Wetboek van Strafvordering 57 Correctioneele Gevangenisstraffen; wegens wanbedrijf 9; wegens misdaad om jeugdige jaren 4.

Correctioneele zaken zijn er behandeld: Van 1 October tot 31 December 1838, 3 Appellen. Van 1 Januarij tot 31 December 1839, 16 Appellen en 3 nieuwe zaken; — van 1 Januarij tot 31 December 1840, 25 Appellen en eene zaak van een Geregtelijk Ambtenaar, te zamen 48 zaken In deze zaken waren betrokken 56 Personen, waarvan 48 Mannen, 7 Vrouwen en een Kind, allen inboorlingen. — Veroordeeld zijn 39 Mannen, 6 Vrouwen, 1 Kind; — vrijgesproken 6 Mannen, ontslagen van alle regtsvervolging 2, en gerenvoijeerd ten Crimineele 2 Mannen. Van deze Personen waren 41 Appellanten en 9 Geintimeerden.

Van de 48 Arresten, van 1 October 1838 tot 31 December 1840 gewezen, zijn 25 Arresten, houdende confirmatie der Vonnissen, waarvan is geappelleerd; 17 houdende vrijspraak, ontslag of verbetering van de door den eersten Regter opgelegde straf, 2 Renvooi ten Crimineele enz.

Ter Raadkamer zijn gewezen 124 Arresten, waarvan 109 houdende verwijzing naar de openbare Teregtzitting; 6 naar de Arrondissements-Regtbanken en 9, waarbij is verklaard dat er geene termen tot Teregtstelling aanwezig waren.

Civiele zaken zijn aangebragt in 1838, 5, in 1839, 21 en in 1840, 8, te zamen 34. — Er zijn gewezen 26 Definitieve, 5 Preparatore of Interlocutore Arresten. Op Requesten zijn gegeven 2 dispositien.

Van opgemelde Arresten in Crimineele en Correctioneele Zaken zijn door den Hoogen Raad gecasseerd van 1 October 1838 tot 31 December 1840 twee Correctioneele Arresten.

Overzigt. In gemelde twee jaren en drie maanden zijn gewezen: 108 Crimineele, 48 Correctioneele en 31 Civiele Arresten; ter Raadkamer 124, dus te zamen 311. — In het geheel stonden te regt: Crimineel 150, Correctioneel 56, te zamen 206 Personen.

Van goederhand vernemen wij, dat de ingezetenen dezer stad en provincie de blijde hoop mogen voeden, van Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning, vermoedelijk in de volgende maand, in hun midden te zien, en Hoogstdezelven bij deze eerste komst als Koning in *Friesland* de blijken hunner vereering en verknochtheid kunnen geven. Bereids wordt in deze stad eene eerewacht te paard opgerigt, welke door den heer Mr. *J. G. van Wageningen* zal worden aangevoerd. Hartelijk wenschen wij dat geene hinderpalen dit vereerende bezoek mogen verijdelen.

Z. M. heeft vergunning verleend tot de oprigting van eene Christelijke afgescheidene gemeente te Minnertsga c. a., alsmede te Sexbierum.

Bij Koninklijk besluit van den 1 dezer no. 16, is het rijks-subsidie, tot den herbouw der afgebrande kerk te Hoorn toegestaan, nog met *f* 4000 vermeerderd geworden, zoodat hetzelve alsnu *f* 34,000 bedraagt; sedert is ook van wege het Departement van Eeredienst de noodige autorisatie verstrekt om onmiddellijk tot de aanbestedingen over te gaan, zoodat men dit Bedehuis der hervormden, tot welks herstel zoo veel en van zoo vele kanten is bijgedragen, weldra uit deszelfs assche zal zien herrijzen.

In de *Staats-Courant* vindt' men de onderstaande bevestiging van het overgaan der portefeuille van Binnenlandsche Zaken in andere handen:

„ Bij Koninklijk besluit van den 12 dezer, is aan den luitenant-generaal, *H.* baron *Merkus de Kock*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den eersten Junij aanstaande, een eervol ontslag verleend als Minister van Binnenlandsche Zaken, en is dezelve met dat tijdstip benoemd tot Minister van Staat, alsmede tot Kanselier van de Militaire Willems-orde en van de orde van den Nederlandschen Leeuw.

„ Wijders is bij het voorschreven besluit de heer *W. A.* baron *Schimmelpenninck van der Oije van den Poll*, lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, met primo Junij eerstvolgende, benoemd tot Minister van Binnenlandsche Zaken."

De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn opgeroepen, om den 21sten dezer maand Mei eene zitting tot hervatting hunner werkzaamheden te houden.

De derde tentoonstelling van schilderijen door Nederlandsche levende meesters vervaardigd, door het genootschap *Pictura* tot stand gebragt, is thans te Groningen geopend. Men vreesde, dat dezelve minder luisterrijk zou zijn dan het vorige jaar, dewijl er thans ook in den Haag eene tentoonstelling geopend is: doch deze vrees was ongegrond. Want ofschoon het daaraan welligt toe te schrijven is, dat de beroemde namen van *Kruseman*, *Eeckhout*, *Schelfhout*, *van Hove*, *Bosboom*, *van Beveren* en *Moerenhout* hier onder de inzenders van schilderijen gemist worden, bedraagt het getal der ingekomen stukken reeds 224, waaronder vele van hooge kunstwaarde. Men schat de waarde der thans ten toon gestelde stukken eenige duizend guldens hooger, dan van de in 1839 hier verzamelde. Onder dezelve merkt men op zeegezigten van *P. J. Schotel* te Medemblik, van *M. Schouman* te Breda, van *C. L. W. Dreibholst* te Dordrecht; landschappen van *J. van Ravenswaaij* te Westerbork en *J. van Ravenswaaij Gz.* te Hilversum, van *I. F. Hoppenbrouwer* te 's Gravenhage, van *W. de Klerk* te Dordrecht, een fruitstuk van *de Castro* te Amsterdam, een bloemstuk van *A Weiss* te Amsterdam, enz. Onder de ten toongestelde stukken bevinden zich 39 van Groningsche schilders.

GRONINGEN, den 13 Mei.

Gisteren heeft de breede Kerkeraad der Ned. Hervormde Gemeente dezer stad, overgegaan zijnde tot het beroepingswerk, ter vervulling van de vacante predikantsplaats, opengevallen door het overlijden van den heer predikant *D. Hendriksz*, het navolgende *Twaalftal* predikanten opgemaakt:

C. P. L. Rutgers te Slijk Ewijk en Oosterhout, *W. Verweij* te Winschoten, *J. J. Metzlar* te Eelde, *D. W. de Roo* te Enkhuizen, *F. H. G. van Iterson* te Arnhem, *S. K. Thoden van Velzen*, theol. doct. te Wolvega, *J. T. Endts* te Helmond, Rixtel, Aerle enz., *E. H. Sikkes* te Bonda in Oostvriesland, *J. Meijer*, theol. doct. te Beetgum, *F. J. A. Junius*, theol. doct. te Geervliet, *U. P. Goudschaal* te Scheemda en *J. T. H. Huguenin* te Tjallebert c. a.

183ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste Lijst. No. 12732, eene premie van *f* 1000. No. 19763, een prijs van *f* 2500. No. 1264, 25120, ieder een prijs van *f* 1000.

2de Lijst. No. 20150, een prijs van *f* 1000.

3de Lijst. No. 21778, 10029, ieder een prijs van *f* 1000.

4de Lijst. No. 19952, een prijs van *f* 1000.

5de Lijst. No. 3313, een prijs van *f* 1500.

6de Lijst. No. 2957, een prijs van *f* 10,000. No. 4694, een prijs van *f* 1000.

7de Lijst. No. 2041, een prijs van *f* 1500. No. 2772, 17081, ieder een prijs van *f* 1000.

8ste Lijst. No. 11006, een prijs van *f* 25000. No. 6395, een prijs van *f* 1000. No. 21122, eene premie van *f* 2500.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 9 Mei het schonerschip *Orwell*, kapt. C. Carter, van Londen; het kofschip *Sophia*, kapt. R. G. Wever, van Droback. — Den 12 dito het brikschip *Ida Cornelia*, kapt. L. Ellefsen, van Oostrisoer; het barkschip *Jumfrau Maria*, kapt. J. J. Giersoe, van Ondsoen. — Den 13 dito het schonerschip *Flora*, kapt. John Manning, van Londen. — Den 14 dito de kofschepen *Hendrik*, kapt. J. A. Keun, *de jonge Dirk*, kapt. H. E. Vos, *Vriendschap*, kapt. K. J. Klazen, alle drie van Oostrisoer, *Wilhelmina*, kapt. R. K. Visser, van Laurwig en *de jonge Jacob*, kapt. A. J. Verlee, van Dantzig; het smakschip *Johanna*, kapt. A. J. Onnes, van Memel; de kofschepen *de Broeders*, kapt. H. G. Pott en *de Willem*, kapt. J. J. de Boer, beide van Droback. — Den 15 dito de kofschepen *de Vr. Lubbegina*, kapt. F. K. de Weerd, van Droback en *de jonge Hendrik*, kapt. B. H. Plukker, van Christiaansand; de schonerschepen *Stad en Lande*, kapt. R. Helmers, van Memel en *de jonge Barend*, kapt. J. O. Stuut, van Christiaansand.

Uitgezeild: Den 10 Mei de kofschepen *Hendrika Elisabeth*, kapt. J. Helders, naar Noorwegen, *Martha Alida*, kapt. K. H. Plukker, naar Schotland en *Maria Augusta*, kapt. J. Meijer, naar Tonningen. — Den 11 dito de smakschepen *Gustaaf*, kapt. A. H. Oldenburger, naar Newcastle en *de Goede Verwagting*, kapt. M. H. Meijer, naar Tonningen; het kofschip *de Goede Welvaart*, kapt. J. F. Peper, naar Noorwegen. — Den 14 dito de schonerschepen *Eclipse*, kapt. S. H. Finch en *Fame*, kapt. W. Barfield, beide naar Londen.

M E N G E L W E R K.

G E S C H I E D E N I S.

Door de medewerking van den geleerden verdienstelijken Burgemeester der stad Utrecht en bezorging van den Archivarius Eekhoff zijn ons medegedeeld in het laatste stuk van het Tijdschrift van het Provinciaal Friesch Genootschap, *den Vrijen Fries*, vijf oude en zeer belangrijke Charters, welke in het Utrechtsch Archief aanwezig waren, en niet door den Baron thoe Schwartzenberg zijn gebruikt. Zij bestaan in:

1. Een Handelsverdrag van de stad Stavoren met de Burgers van Utrecht, van het jaar 1246.

2. Een Vredeverdrag tusschen den Grietman, de Gezworenen en de Gemeente van Wijldinghen (Wildinghe of Wonseradeel) met de Burgers van Utrecht, van het jaar 1270. — Eerst in 1317, dus 47 jaren later, (zegt de Heer Eekhoff) komt er in het Charterboek een blijk voor, dat Friesland, of Oostergoo en Westergoo, of een van deszelfs onderdeelen, een Verbond van Vrede met eenigen buitenlandschen Staat of Stad heeft gesloten, en dan nog bewijst dit Stuk dat er Grietmannen in Friesland bestaan hebben twintig jaren vroeger, dan vermeld wordt bij de Heeren van Beijma en van Sminia, waardoor de hooge geschiedkundige waarde van dit Charter bevestigd wordt.

Het moet omstreeks dezen tijd zijn geweest dat de burgerlijke en regterlijke verdeeling van Friesland in Grietenijen werd ingesteld, die eene vroegere verdeeling in Marken en Hemrikken heeft vervangen.

3. Een Bevelschrift van den Roomsch Koning Albertus, den Zoon van Keizer Rudolf, aan de Friezen, om den Landvrede, te Neurenberg gesloten, te houden en na te komen; van het jaar 1301.

4 en 5. Twee verklaringen van de stad Stavoren en van Oostergoo en Westergoo aan de Regering van Utrecht, dat zij den Vrede, laatstelijk met den Bisschop Frederik van Blankenheim gesloten, ook met de stad Utrecht willen houden.

Aan deze Charters zijn nog de oude merkwaardige Zegels van Stavoren, Oostergoo en Westergoo en van Wonseradeel, toen Wijldinghe, verbonden, die door figuren, letters en zonderlinge teekening, de kindschheid der kunst of gebrekkigheid der kunde van den vervaardiger aanduiden. Het groot Zegel van den Koning Albertus is nog zeer goed bewaard, even als de overigen. Naauwkeurige Steendrukken met de beschrijving zijn achter de Charters in *den Vrijen Fries* geplaatst.

Deze stukken zijn daarom van belang, omdat er niet vele Charters van de XIII en XIV eeuwen zijn medegedeeld, hoewel er in het Provinciaal Archief van dit Gewest nog voorhanden zijn, en weinigen stellen ons in staat de betrekking te leeren kennen, in welke de Friezen met hunne Naburen stonden in vroegeren tijd. Het is alzoo van belang alle bronnen op te sporen, dienstig tot bouwstoffen voor onze Vaderlandsche Historie en vooral van de Gewesten in het bijzonder, nog zoo onvolledig in vele opzigten, daar zij veel licht kunnen aanbrengen in de duisternis, waarin belangrijke tijdperken en zaken nog liggen gehuld, waartoe weder noodig is een bedachtzaam onderzoek, naauwkeurige schifting en scheiding en vooral verstandig, onbekrompen en niet te voorbarig oordeel.

Dit belang ter harte nemende houd ik mij aanbevolen tot medewerking en mededeeling van alles wat dit doel bevorderen kan, bijzonder in dit Gewest, waar nog zoo veel aanwezig is, dat en voor de Geschiedenis en voor de Bezitters eene kapitale waarde heeft, zoo wel wetenschappelijk als financieel, welke beide zaken toch niet onverschillig zijn.

In de laatste jaren gaat het verzamelen en bewerken der bouwstoffen, voor de Gewestelijke en algemeene Geschiedenis onzes Vaderlands een goeden gang. Door vele kundige mannen bearbeid komen er van tijd tot tijd een aantal onuitgegeven, onbekende en belangrijke stukken in het licht, die den algemeenen Historieschrijver veel moeite, tijds en zorgen zullen besparen. Dit werk is noodzakelijk niet alleen maar onontbeerlijk, want al is die Schrijver de grootste, kundigste en geleerdste man van zijnen tijd, zonder hulp en medewerking van getrouwe beoefenaars der Gewestelijke Geschiedenis afzonderlijk, kan hij niet tot alles geraken, niet alles weten, noch met vrucht onderzoeken, wat hem noodig is. Dan die algemeene Gechiedenis heeft nog tijd en zal te beter worden, naarmate men vordert in de kennis van die der Gewesten, waarmede men thans zoo ijverig bezig is. Overhaasting deugt niet, schrijvenslust uit eer- en geldbejag of andere oorzaken is af te keuren, dewijl dergelijke voortbrengselen schade doen, en, gelukkig als het zoo is, spoedig weder verdwijnen, als schaamden zij zich hunner geboorte en afkomst. Men verzamele grondstoffen, zoo veel als er maar te vinden en te krijgen zijn; oorspronkelijke stukken hebben meestal veel, altoos eenige waarde. De bewijzen zijn voorhanden in de uitgegevene werken van de verdienstelijke Schrijvers Groen van Prinsterer, van Asch van Wijk, de Jonge, Nijhoff, Dodt van Flensburg, van Doorninck, Schotel, Magnin en zoo vele anderen. Heeft ook deze laatste Schrijver niet aangetoond in zijn *Overzigt van de Besturen van Drenthe* en zijne *Beschrijving der Kloosters*, dat de Geschiedenis van Drenthe, te voren onbearbeid, van groot belang is?

Wat Friesland betreft, daarvoor is het Provinciaal Utrechtsch Archief van veel waarde. Het is te wenschen, dat bij het te ontwerpen Vervolg op het Friesch Charterboek daarvan het noodig gebruik zal kunnen en mogen worden gemaakt, daar hetzelve in de laatste jaren zeer verrijkt en onder den bekwamen Archivarius Vermeulen met kennis en doorzigt is in orde gebragt. Jammer genoeg dat de Charters van het Oude Bisdom of van de Kapittelen van Sint Maarten, thans in het bezit van het Domein, in geen bruikbaren toestand voor de wetenschappen zijn, daar, volgens het in *den vrijen Fries* geplaatst verslag van den Heer Eekhoff, die dezelve bezigtigde, al die duizenden perkamenten, in kisten en laden, ordenloos bijeen liggen, zonder opschrift, aanwijzing of registers. — Onder dezen hoop zal ongetwijfeld menig stuk verborgen zijn die op ons Gewest, vooral op de Stellingwerven, voormaals tot het gebied der Bisschoppen behoorende, betrekking hebben, en, zoo wel als het voren genoemd Bevelschrift van den Koning Albertus in Utrecht is aangeland, kunnen er meerder Charters, in Friesland te huis behoorende, aldaar worden gevonden.

Van LEEUWEN.

STADSTUIN: — GROOT HARMONIE-MUZIJK, bij gunstig weder, op Donderdag den 20 Mei 1841, des namiddags ten 4½ ure. — Vrij entrée.

LEEUWARDEN, den 7 Mei 1841. Ondertrouwd:
G. A. RAMAER, *Med. Doct. te Zwolle*, en
H. T. WIERDSMA.
Eenige kennisgeving ook aan Familie en Vrienden.

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden, W. R. SJERPS,
den 8 Mei 1841. *Verwer en Glazenmaker*, en
Eenige kennisgeving. A. M. GROOS.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, K. MOLENAAR, en
den 12 Mei 1841. A. ZWOLSMAN, Wed. A. K. Waagenaar.

*** Ondertrouwd te Leeuwarden, den 12 Mei 1841:
J. H. C. van DIJK, en
Eenige kennisgeving. S. L. HORSKER.

*** Getrouwd:
St. Jacobi Parochie, W. H. KONING, en
den 13 Mei 1841. G. G. WASSENAAR.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Tietjerk, P. H. SMIDS, en
den 13 Mei 1841. J. G. KOOTSTRA.

*** Getrouwd:
Wirdum, F. DRAISMA de VRIES, en
den 13 Mei 1841. A. BEEKHUIS.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, L. J. RUITENBACH, en
den 15 Mei 1841. W. G. KAMMINGA.

*** Getrouwd:
Dragten, L. HOEKERS, *van Harlingen*, en
den 15 Mei 1841. S. P. van der WERFF.

*** Ondertrouwd:
Harlingen, H. TIESEMA, en
den 16 Mei 1841. M. POSTEMUS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, M. C. C. LAGERWERFF, Echtgenoot van Mr. A. J. ROMEIN, Procureur aldaar.
Leeuwarden, den 11 Mei 1841.

KOUDUM, den 11 Mei 1841. Heden beviel gelukkig van eene welgeschapene Dochter LUCIA PETRONELLA FONTEIN, geliefde Echtgenoot van
Eenige kennisgeving. J. ALBARDA GERLSMA.

*** Mijne geliefde Echtgenoote C. A. FONTEIN, beviel heden van eenen Zoon.
Harlingen, den 12 Mei 1841. J. C. MOLLEMA.

*** Mijne geliefde Echtgenoote A. FEITSMA, beviel heden zeer voorspoedig van eene Dochter.
Burum, den 12 Mei 1841. H. HABBEMA.

*** Door Gods goedheid beviel heden gelukkig van een' welgeschapen Zoon MARIANNA JOHANNA MEESTERS, hartelijk geliefde Echtgenoot van
Noordwolde, H. W. H. DANNENBARGH,
den 12 Mei 1841. *Predikant.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene Dochter ALAGONDA KEIZER, Echtgenoote van Dr. J. POSTHUMUSZ Fz.
Gorredijk, den 13 Mei 1841.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, mijn geliefde Echtgenoot JENNIJ SCHMITS.
Harlingen, den 15 Mei 1841. W. ROOS Jr.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene welgeschapene Dochter C. FABER, geliefde Echtgenoote van
Franeker, den 15 Mei 1841. A. H. v. d. MEULEN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden avond circa 10 ure werden wij, onze Kinderen en zij, met wie de overledene door het Huwelijk stond vereenigd te worden, in diepen rouw gedompeld, door het afsterven van onzen teedergeliefden Zoon EMANUEL, aan de gevolgen van de kinderziekte, in den jeugdigen leeftijd van 25 jaren en ruim 3 maanden; zwaar treft ons allen dit verlies, doch hopen in de wille Gods te berusten, terwijl zijn aandenken bij allen die hem van nabij gekend hebben, nog lang in zegening zal blijven.
Harlingen, JOCHEM ELIAS de VOS.
den 6 Mei 1841. GRIETJE IZAK de VOS, geb. de Groot.

*** Heden namiddag bezweek mijn waarde Zoon KLAAS, in den ouderdom van ruim 30 jaren, na een geduldig lijden van bijna een jaar.
Workum, R. M. IJPMA,
den 12 Mei 1841. Wed. A. Kuipers.

*** Heden overleed mijne geliefde Vrouw WIEBRIGJE WAARDENBURG, mij nalatende twee nog jonge Kinderen.
Edens, den 13 Mei 1841. L. ADRIANI.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

De BOTER te Leeuwarden, den 14 Mei 1841, *f* 29,50 à *f* 31,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 14 Mei 1841: Puik Boter *f* 31,00.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 172,50 het Last. — Tarwe *f* 8,91 de Mudde.

PRIJS-COURANT der EFFECTEN.

Amsterdam, den 15 Mei 1841.

Nederland			Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	52	
Dito dito	5 „	99 15/16	
Rest. Uitg. dito		29/32	
Kansbilletten		25 3/16	25¼
Amortis. Synd.	4½ pCt.	91	
Dito dito	3½ „		
Handel-Maats.	4½ „	165 165¼	165¼
Nieuwe dito	4½ „		
Dito dito 1837	4½ „		
O. I. Leening	5 „	97⅛	
Haarl. Spoorw.			
Rott. dito			
Rijn dito			
Haarl. Meer	5 pCt.		
Spanje.			
L. bij *Ard.* van 85 £	5 pCt.	22 11/16 22¾	22 11/16
Ardoin Coupon			
Passive			
Polen.			
Aand. met Lot. fl. 500			
Aand. met Lot. fl. 300			

Rusland.			Gebl.
1798, 1816	5 pCt.		
1828, 1829	5 „		
1831, 1833	5 „		
1840	4 „	87⅝	
Inschrijv. Assig	6 „		
Certifi. dito	6 „		
Amerika	6 „	87¼	
Dito	5 „	86½	86¼
Oostenrijk.			
Metaliek	5 pCt.	105½	
Dito	2½ „	54¼	
W.-B. bij *G. & Co*	5 „		
Frankrijk.			
Inschr. Gr. B.	3 pCt.		
Napels.			
Certificaten	5 pCt.	97⅛	
dito in *Napels*	5 „		
Portugal.			
Oblig. te Londen	3 pCt.		
Brazilie.			
Obl. te Lond.	5 pCt.		

Braz. 5 pCt. van 100 £ 72½; van 200 £ 69½, Col. 2de van 100 £ 14⅛; Ard. Coup. 20 1/16.

De markt was heden in alle, zoo binnenlandsche als vreemde fondsen, hoogst onbeduidend. De handel was niet noemenswaardig en de prijzen blijven bijna geheel als gisteren.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, noodigen bij deze uit Onderwijzers van den 2den en des noods van den 3den Rang, welke genegen mogten zijn naar de vacante SCHOOL in het dorp Hemelum te dingen, om zich hiertoe aan te geven met inzending van hunne Acten van Rang en de vereischte Getuigschriften van goed zedelijk gedrag, en van practikaal onderwijs, vrachtvrij aan den Heer Grietman van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde te Koudum, vóór of uiterlijk op den 24 Mei eerstkomende.

De voordeelen aan deze School zijn een jaarlijksch Tractement van *f* 170, namelijk *f* 112 uit de Rijks, en *f* 58 uit de Grietenij Kas, en van *f* 12 voor het opwinden en gangbaar houden van het Uurwerk, het luiden van de Klok volgens Plaatselijk gebruik enz., alsmede casu quo van *f* 20 uit de Kerkvoogdijbeurs voor de betrekking van Organist, de Schoolpenningen van plus minus 30 Leerlingen, welke ieder 75 Cents in het vierendeels jaars betalen, uitgezonderd de Kinderen der gealimenteerden, en die welke door de zorg van het Bestuur onderwijs genieten, voor welke slechts de helft of 37½ Cents in het vierendeels jaars betaald wordt, en eindelijk het vrije genot van eene Woning en Tuin.

Het vergelijkend examen zal worden gehouden op Donderdag den 10 Junij eerstkomende, des voormiddags ten 9 ure, in de Grietenij Raadkamer te Koudum.

Geen reis of verblijfkosten zullen worden vergoed.

Koudum, den 11 Mei 1841.

Grietman en Assessoren voornoemd,
Bij absentie van den Grietman,
De Assessor,
H. G. GROENHOF.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van het dorp *Jellum*, tegen Donderdag den 27 Mei 1841, des voormiddags ten elf ure, in de Dorps Kerk aldaar, ten einde te beoordeelen de noodzakelijkheid, om procedures aan te vangen tegen *A. H. de Jong* en *Vrouw*, als huurders tot Petri en den 12 Mei dezes jaars van de Kerkeplaats van Jellum, en om daarover eene voordragt te doen aan het Provinciaal Collegie van Toezigt over de Kerkelijke administratie bij de Hervormden in Vriesland.

Grietman en Assessoren voornoemd,
A. P. SIERDSMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. J. VAN WAGENINGEN.

Brand-Assurantie-Societeit.

DE DEELHEBBERS DER BRAND-ASSURANTIE-SOCIETEIT van *Leeuwarderadeel, Idaarderadeel, Rauwerderhem* en *Baarderadeel*, worden opgeroepen op Vrijdag den 21 Mei 1841, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg het Lands Welvaren op den hoek van den Wirdumerdijk te Leeuwarden, ten einde twee GECOMMITTEERDEN, in plaats der afgaanden, te stemmen, en wijders zoodanige voorstellen te doen, van de Gecommitteerden te aanhooren en daarover te besluiten, als vermeend zal worden in het belang der Societeit te behooren. De afwezige worden gerekend bij de meerderheid der tegenwoordig zijnde stemmen.

Uit naam der Gecommitteerden,
J. H. J. VAN WAGENINGEN,
Presiderend Gecommitteerde.
W. D. HELLEMA, *Boekhouder.*

Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen,

OPGERIGT IN DEN JARE 1807.

Erkend en geplaatst aan het Hoofd van de Lijst ter geleide van het Koninklijk Besluit van 10 Julij 1840. Staatsblad no. 43.

KAPITAAL: EEN MILLIOEN GULDEN.

Verdere Waarborgen vermeld in de uitvoerige Berigten aangaande de Afdeelingen Levensverzekeringen en Lijfrenten, welke tevens omvatten Weduwen Pensioenen en Weezenverzorgingen.

BESTUUR:

COMMISSARISSEN	de Heer	W. WILLINK Jr., Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Lid van den Raad der stad Amsterdam.
	„ „	Mr. A. REAEL, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Lid der Staten van Holland, Wethouder der stad Amsterdam.
	„ „	A. FOCK, Directeur der Nederlandsche Bank.
	„ „	Mr. D. J. VAN LENNEP, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Lid der Gedeputeerde Staten van Holland.
DIRECTEUR	„ „	JACOB HARTSEN.

CORRESPONDENTEN.

Te APPINGADAM..	de Heer	Mr. J. POTTER VAN LOON, Advokaat.
„ ARNHEM......	„ Heeren	E. C. ENGELBERTS & C°.
„ BEVERWIJK....	„ Heer	H. HOVIJ.
„ 's BOSCH......	„ „	Mr. J. DE BERGH, Notaris.
„ DELFT........	„ „	S. A. SCHOLTEN, Notaris.
„ DEVENTER....	„ Heeren	J. & G. WESTENENK.
„ DORDRECHT...	„ Heer	H. VRIESENDORP.
„ EDAM........	„ „	J. L. ROLFF.
„ FRANEKER....	„ „	Mr. A. TELTING.
„ GORINCHEM...	„ Heeren	H. VAN MAAREN & C°.
„ GOUDA.......	„ Heer	W. J. FORTUIN DROOGLEVER, Notaris.
„ 's GRAVENHAGE	„ Heeren	W. JOCHEMS & ZOON.
„ GRONINGEN...	„ Heer	J. C. VAN HASSELT.
„ HAARLEM.....	„ Heeren	GUEPIN & VAN DER VLUGT.
„ HEERENVEEN..	„ Heer	Mr. P. TEN BEHM WENTHOLT.
„ HILVERSUM...	„ „	A. PERK, Notaris.
„ HOORN.......	„ „	M. R. LIPPITS, Notaris.
„ LEIDEN.......	„ „	C. F. VAN WINTER.
„ MONTFOORT..	„ „	H. VAN WIJK.
„ NIJMEGEN.....	„ „	Jhr. W. B DE SALVE DE BRUNETON.
„ ROTTERDAM...	„ Heeren	JAN VAN DER HOOP & ZOON.
„ SCHIEDAM.....	„ Heer	J. LOOPUIJT.
„ TIEL.........	„ „	Mr. J. DE ROO, Notaris.
„ UTRECHT.....	„ Heeren	A. & C. OORTMAN.
„ WAGENINGEN..	„ Heer	Mr. H. B. VAN DAALEN, Notaris.
„ WINSCHOTEN..	„ „	H. J. ENGELKENS.
„ ZAANDAM.....	„ „	M. VAN ORDEN.
„ ZIERIKZEE.....	„ „	Jhr. Mr. W. D. DE JONGE.
„ ZUTPHEN.....	„ „	Mr. M. J. VAN LÖBENSELS, Notaris.
„ ZWOLLE......	„ „	A. STRABBE.

Ter verkrijging van gedrukte Berigten, of inlichtingen aangaande alle voorzieningen en beleggingen gegrond op 's menschen gemiddelden levensduur, kan men zich in persoon of schriftelijk aanmelden bij den Directeur, te Amsterdam, Keizersgracht, no. 134, tusschen de Leijdsche en Spiegelstraten, of bij de bovengenoemde Heeren Correspondenten.

AANBESTEDING.

KERKVOOGDEN *der Hervormde Gemeente te Nijland*, zijn voornemens in het openbaar aan te besteden de volgende Werken, met bijlevering der vereischte Materialen:

1. Het AFBREKEN eener OUDE- en het BOUWEN eener NIEUWE KEUKEN en BERGPLAATS, bij de Pastorie te Nijland.
2. Het AANBRENGEN van 84 strekkende el NIEUWE LOODEN GOOT met het daartoe benoodigde HOUT- en LEIWERK en WATERLEIDINGEN; benevens het HERSTELLEN van het LEIJENDAK en MUURWERK; alles aan en van de Kerk te Nijland.

Wie gading hieraan maken, komen op Woensdag den 26 Mei 1841, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg te Nijland.

Van genoemde Werken liggen de Bestekken en Voorwaarden intusschen ter lezing bij den Onderwijzer MARTENS, te *Nijland* en bij den Timmerman DIRK DE JONG, te *Bolsward*, bij welken laatste tevens de verlangd wordende Inlichtingen zijn te bekomen en door wien des morgens vóór de besteding, aanwijzing van het Werk zal gedaan worden.

Nijland, den 14 Mei 1841.

Kerkvoogden voornoemd,
J. HAITSMA MULIER, *Adm. Voogd.*

AANBESTEDING.

1. Van eene belangrijke VERTIMMERING aan een, den Notaris O. B. *Oeberius* toebehoorend HUIS, te Sint Anna Parochie; en
2. Van het BOUWEN van eenen nieuwen STAL en WAGENHUIS, voor denzelfden, aldaar.

Welke gehouden zal worden op Zaturdag den 22 Mei 1841, des namiddags ten VIER ure, (*en niet ten elf ure, zoo als vroeger is geadverteerd*), ten huize van den Kastelein *Wassenaar*, te St. Anna Parochie; alwaar het Bestek en de Teekeningen ter inzage liggen; zoo mede ook een Bestek bij *Wilkeshuis*, in het Heeren Logement en bij den Architect *T. Romein*, te Leeuwarden, bij wien dagelijks, des namiddags tusschen 1 en 3 uren de Teekeningen te zien, en de noodige Inlichtingen te bekomen zijn.

MR. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van de Heeren Mrs. C. J. VAN DER VEEN en C. M. A. SIMON VAN DER AA, beide Procureurs aldaar, op Maandag den 24 Mei 1841, des namiddags ten 4 ure, ten huize van den Logementhouder *C. H. Wilkeshuis*, in het Zaailand te Leeuwarden, provisioneel bij strijk en verhooggeld presenteren te verkoopen:

Eene deftige zeer ter neringstaande en wel onderhoudene KOOPMANS HUIZINGE, staande op de Tuinen te Leeuwarden, en aldaar gekwoteerd letter B, no. 87, sectie B, no. 335, door *S. T. de Boer* en *Vrouw*, als eigenaars wordende bewoond; den 12 November 1841 vrij te aanvaarden.

Op de verkoopdagen des morgens van 10 tot 1 uur, vrij te bezigtigen.

DE Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 19 en 26 Mei 1841, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, telkens des avonds ten 8 ure precies, in het Heeren Logement, in het openbaar veilen:

Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met den daarbij zijnden TUIN, STALLING, WAGENHUIS en verdere ANNEXEN, staande en gelegen aan de Zuiderhaven te Harlingen, wijk II, no. 223, Kadaster sectie A, nos. 2009 en 2010, groot 12 roede en 20 el, door wijlen den Wel Edelen Gestr. Heer *A. C. Helbach* met den dood ontruimd; te aanvaarden op den 1 September 1841.

BOELGOED.

DE Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Vrijdag den 21 Mei 1841, des middags ten 12 ure, ten sterfhuize van *Gerrit Fockes Engga*, te Lollum, bij boelgoed tegen gereede betaling verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, als: 1 eikenhouten Kabinet, 1 Bureau, 1 Staartstukklok, Stoelen, Tafels, Spiegels, Schilderijen, 1 nieuwe Schuifsleed, 3 Bedden met toebehooren, Kussens, Dekens; voorts Koper, IJzer, Tin, Blik, Glas en Aardewerk.

WINKELGOEDEREN, als: 1 Toonbank, 1 Meelkist, enz., en verder eene BOOT met Zeil en Treil.

TE KOOP:

EEN beste BUILMOLEN die weinig gebruikt is. Te bevragen bij A. ANDRIESSEN, Buil- en Zeefmaker te Sneek.

UIT DE HAND TE KOOP: Een eikenhouten KNIEBAK voor vijf Paarden, vijf hardsteenen NEUTEN voor Lantierpalen, benevens eenige andere Materialen, geschikt tot het bouwen van eenen Stal; te bevragen bij DOUWE SIEZES GROENEWOUD, Mr. Timmerman te Oudeschoot.

EEN ieder welke iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft van wijlen JAN OENES WAGENAAR, overleden te IJlst, op den 13 April ll., of van zijne Weduwe SIJTSKE REINDERS VAN DER MOLEN, aldaar, en diegene welke eenige Goederen of Papieren aan genoemde personen behoorende, onder zich heeft, wordt verzocht daarvan aangave te doen vóór den 20 Mei 1841, ten huize van S. R. v. D. MOLEN, Wed. J. O. WAGENAAR, te IJlst.

AL die genen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan GATZE JOEKES BERNARDI, Mr. Bakker, wonende te Makkum, en deszelfs overledene Huisvrouw GEELTJE ANNES DE VRIES, voorheen Weduwe van *Jan Jans Posthuma*, worden verzocht, daarvan op en aangave en betaling te doen vóór den 1 Junij aanstaande, ten Kantore van den Notaris F. IJ. DE BOER, te Makkum.

BOEKBINDERIJ.

DE Ondergeteekende berigt door deze aan zijne geëerde begunstigers, en verder aan een ieder die hem met hunne gunst zullen gelieven te vereeren, — dat zijne BOEKBINDERIJ op heden verplaatst is uit de Groote Hoogstraat, naar de Nieuwe Steeg, letter F, no. 381.

Zich bij voortduring blijvende aanbevelen.

Leeuwarden, den 12 Mei 1841. — H. BORGRINK.

BEKENDMAKING.

DE Ondergeteekende maakt zijne geëerde begunstigers bekend, *dat hij na* het overlijden zijner Moeder, hetzelfde vak van ZILVERSMEDEN uitoefent; is op den 12 Mei ll. van woonplaats veranderd, naar het klein Schavenek, letter E, no. 310. Tevens wenscht de Ondergeteekende zich begunstigd te mogen zien (als een nieuwbeginnende) door zijne Moeders voormalige kalanten en vleit zich ook met ieders gunst en recommandatie; belovende in alle opzigten eene spoedige en civiele bediening.

E. C. CABBOES, JR.,
wonende op het Klein Schavenek te Leeuwarden.

J. F. DUDIJ, op de Nieuwestad te Leeuwarden,

recommandeert zich vriendelijk in de gunst van Stad- en Landgenooten, dat thans zijn Magazijn van NIEUW GEMAAKTE KOPER- en IJZERGOEDEREN ruim voorzien is. Ook maakt hij fraaije en veelverbeterde KOOKMACHINES, in alle grootte, en heeft alles op zeer lage en vaste prijzen gesteld.

Bovengenoemde zal alle Vrijdagen uitgepakt zijn op de Tontjeplip bij het Naauw, met vele soorten van HALFSLETEN KOPER- en IJZERGOEDEREN.

DE Ondergeteekende berigt door deze dat hij de AFFAIRE in IJZERWAREN, vroeger door de Weduwe KUIPERS gedreven, van heden af voor zijne rekening zal continueren. Zich in de gunst van Stad- en Landgenooten aanbevelende, zal hij trachten door eene civiele en prompte bediening zich dezelve waardig te maken.

Harlingen, den 17 Mei 1841. — H. FLUKS.

)o( )o( )o(EENE fatsoenlijke VROUW, ervaren in het KOKEN, BAKKEN, BRADEN en wat daar verder toe behoort, biedt zich hiertoe ten vriendelijksten aan; alsmede om zulks aan onderscheiden huizen te verrigten. Eene achttienjarige ondervinding in eene der voornaamste Steden van *Zuid-Holland* waarborgt hare *grondige* kennis in genoemde vakken. Nader onderrigt bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put alhier. *Brieven franco.*

)o( )o( )o(ZES KNECHTEN, het *Timmeren* en *Metselen* goed verstaande, kunnen van stonden aan werk bekomen bij M. VISSER, Timmerman te Tzum.

)o( )o( )o(TWEE à drie TIMMER- en METSELAARSKNECHTEN, hun werk goed verstaande, kunnen van stonden aan werk bekomen bij G. T. BIJLSMA, Mr. Timmerman te Cubaard. Brieven franco.

)o( )o( )o(TWEE à drie KNECHTEN die het Timmeren en Metselen redelijk wel verstaan en van de Gereformeerde Godsdienst, kunnen terstond, één voor een geheel jaar vast werk bekomen bij F. R. HOGENDORF, Mr. Timmerman te Zevenhuizen bij Franeker. Brieven franco.

)o( )o( )o(EEN VERWERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij T. H. LANGHOUT, te Wartena.

)o( )o( )o(EEN of twee LEERLOOIJERSKNECHTEN kunnen dadelijk werk bekomen bij S TEN CATE & ZOON, te Sneek. Men zal vooral zien op bekwaamheid in het *Vleeschen* en prompt zedelijk gedrag. Brieven franco.

)o( )o( )o(EEN BAKKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan van stonden aan werk bekomen bij S. S. VELLENGA, Mr. Bakker te Sint Jacobi Parochie. Brieven franco.

)o( )o( )o(EEN BAKKERSKNECHT, liefst ongehuwd, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen tegen een billijk loon, bij M. T. BAKKER, Mr. Bakker te Langweer. Brieven franco.

)o( )o( )o(P. A. MEETER, Onderwijzer te Huizum, vraagt eenen ONDERMEESTER van den derden Rang.

)o( )o( )o(ER wordt in den omtrek van de Joure vermist eene donkere zwartbonte KOE, met twee kringetjes om den staart. Wie dezelve teregt brengt bij D. v. D. HEIDE, op de Joure, zal wel beloond worden.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.